

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Ἀλλεὶ γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καὶ γὼ ὁ τάλας, δεδοικὼς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, PG 99, 1321)

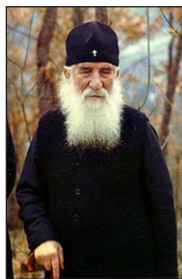
■ Ἡ «ἐπανεργηεῖα» του εἶναι ἀδιανόητος

Ἐφέτος ἐορτάζεται διπλὸ ἰωβηλαῖο* τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς

Τὸν π. Ἰουστῖνο τὸν ἀγαπήσαμε καὶ τὸν διαβάσαμε με πόθο, ὅσο λίγους Ἁγίους. **Τ**ὸν γνωρίσαμε ἀπὸ αὐθεντικούς γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικότητά τους ἄνδρες. **Α**νάμεσά τους καὶ ὁ Γέροντάς μας π. Γεώργιος Καψάνης.

Ο μακαριστὸς Γέροντας γιὰ τὸν π. Ἰουστῖνο εἶχε πεῖ στὸ τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνό του τὸ 1979: «**Σ**’ αὐτὸν τὸ τάφο, ἀκουμπάει ὅλη ἡ Ὁρθοδοξία», καὶ στὴν συνέχεια τοῦ λόγου του εἶχε παρατηρήσει γι’ αὐτόν: «**Μ**ας ὑπενθύμισε ἀκόμη [ὁ π. Ἰουστίνος], ὅτι ἡ σωτηρία εὐρίσκεται στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι μόνον ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία μας, καὶ ὅτι ἡ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ γίνη ὅταν οἱ χριστιανοὶ τῶν ἄλλων δογμάτων, ποὺ δὲν ἀκολουθοῦν τὴν ὀρθή πίστι τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, ἐπιστρέψουν μὲ μετάνοια στὸν Θεάνθρωπο Χριστό. **Εἴ**μεθα εὐγνώμονες στὸν π. Ἰουστῖνο, διότι ἀντετάχθη καὶ ἀπετέλεσε ἓνα ἰσχυρὸ ἀνάχωμα στὸ ρεῦμα τῆς ἐκκοσμικεύσεως ποὺ ἀπειλεῖ τὴν Θεολογία καὶ τὴν ζωὴ μας»¹.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας μὲ λαμπρὲς ἐκδηλώσεις τιμᾷ ἐφέτος (2024) τὰ 130 χρόνια ἀπὸ τὴν γέννηση καὶ τὰ 45 χρόνια ἀπὸ τὴν μακαρία κοίμησή τοῦ μεγάλου ὁμολογητοῦ, ἁγίου Ἰουστίνου Πόποβιτς. **Ὅ**λη ἡ Ἐκκλησία συμμετέχει στὴν χαρὰ τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, διότι ὁ π. Ἰουστίνος εἶναι παγκόσμιος, οἰκουμενικὸς ἅγιος. **Τ**ὸ φρόνημά του ἐκφράζει τὴν Πίστη τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. **Σ**τὴν Ἑλλάδα εἴμαστε εὐγνώμονες γιὰ τὴν μεταλαμπάδευσή

τοῦ φρονήματός του μέσω τῶν μεταφράσεων τῶν ἔργων του στήν ἑλληνική γλῶσσα. **Ἡ** πρώτη γενιά τῶν πνευματικῶν τέκνων τοῦ π. Ἰουστίνου ἔκαναν τῖς σπουδές τους στήν Ἀθήνα στήν θεολογία τῆς ἐποχῆς τοῦ '70. **Ἐ**πίσκοποι, θεολόγοι, ἐνορίες, μοναστήρια, ζοῦσαν μέ τήν θεολογία τοῦ π. Ἰουστίνου. **Τ**ονίζουμε ἰδιαίτερα αὐτήν τήν πτυχή τῆς πολύπλευρης μαρτυρίας του, τήν θεολογία του, διότι πέραν τοῦ, ὅτι ἦταν ἕνας μάρτυς τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως σέ χρόνια σκληροῦ ἀντιεκκλησιαστικοῦ ἀθεϊσμοῦ στήν Σερβία, ἦταν ταυτόχρονα καί ἕνας μάρτυς τῆς αὐθεντικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας σέ χρόνια ἀνεξέλεγκτης προβολῆς τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Τήν ἐποχή ἐκείνη στήν Ἑλλάδα οἱ τάσεις θεολογικοῦ σχετικισμοῦ καί συγκρητισμοῦ δέν εἶχαν τὸ προβάδισμα. **Σ**ὲ ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά ἐπίπεδα ὑπῆρχαν ἀναστήματα πού ὑπεραμύνονταν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας. **Τ**ότε τὰ συγγράμματα τοῦ π. Ἰουστίνου διαβάζονταν σὰν τὸ Εὐαγγέλιο. **Τ**ὰ πρῶτα μεταφρασμένα βιβλία του, τὸ «Ἀνθρωπος καί Θεάνθρωπος» καί τὸ «Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Οἰκουμενισμός», ἔθρεψαν δύο γενιές τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ μας. **Οἱ** θεολόγοι πού τὰ μετέφρασαν καί τὰ ἐξέδωσαν στήν Ἑλλάδα (ἐκδ. «Ἀστήρ» καί «Ὁρθόδοξος Κυψέλη» ἀντίστοιχα), ὁ π. Ἀθανάσιος Γιέβτιτς καί ὁ π. Ἀμφιλόχιος Ράντοβιτς, κατέθεσαν μέ αὐτὰ τήν πεμπτουσία τῆς θεολογίας καί τῆς μαρτυρίας τοῦ Ἁγίου Ἰουστίνου γιὰ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιολογία καί γιὰ τῖς ἐκτροπές ἀπὸ Αὐτήν. **Τ**ὰ κείμενα τοῦ π. Ἰουστίνου μιλοῦσαν ἀπὸ μόνα τους, ἀνέπαιναν κάθε Ὁρθόδοξη ψυχή.

Πενήντα χρόνια μετά, μέσα στὸ κλίμα τοῦ θεολογικοῦ σχετικισμοῦ καί συγκρητισμοῦ τῶν ἡμερῶν μας, ὁ π. Ἰουστίνος ἐμφανίζεται ὥσάν νὰ μὴ ἀντιστάθηκε στὸν Οἰκουμενισμό[!]. **Αὐ**τὴ ἡ ἐπανερμηνεία ὀφείλεται στήν σύγχυση τῶν ἐννοιῶν «οἰκουμενισμός» καί «Ὁρθόδοξος Οἰκουμενισμός». **Ὁ** «Οἰκουμενισμός» εἶναι ἡ προτεσταντικῆς ἐμπνεύσεως τάση γιὰ διαχριστιανικὴ ἐνότητα χωρὶς δογματικὴ ταυτότητα. **Ὁ** «Ὁρθόδοξος Οἰκουμενισμός» (ὅρος πού πρωτοδιατυπώθηκε τὸ 1947 ἀπὸ τὸν π. Δημήτριο Στανιλοάε) εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας νὰ διαλέγεται μέ τοὺς ἑτεροδόξους γιὰ νὰ ἐπανακάμψουν στήν Ὁρθοδοξία. **Αὐ**τὲς οἱ ἐννοιες δέν εἶναι ταυτόσημες.

Ὁ π. Ἰουστίνος ἀντιτάχθηκε στὸν Οἰκουμενισμό τῶν θεολόγων πού γέννησαν τὴν θεωρία τῶν κλάδων καί τὴν θεωρία

τῶν δύο πνευμόνων, πὺν παρήγαγαν τὰ συγκρητιστικὰ κείμενα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, πὺν ὠδήγησαν στὴν συμφωνία τοῦ *Balamand* (1993) καὶ στὸ κείμενο τῆς *Ραβέννα* (2007), πὺν ἀπαγορεύουν στοὺς ἑτεροδόξους νὰ βαπτισθοῦν στὴν κολυμβήθρα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐπεὶδὴ δῆθεν εἶναι αὐθεντικὸ τὸ βάπτισμα πὺν τελεῖται ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πὺν μεταδίδουν τὴν Θεία Εὐχαριστία καὶ σὲ μὴ Ὁρθοδόξους βαπτισμένους (ρωμαιοκαθολικοὺς καὶ ἀντιχαλκηδονίους), πὺν προωθοῦν μία μορφή χριστιανικῆς «καθολικότητος», στὴν ὁποία χωροῦν ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἡ ἑτεροδοξία [!].

Ὁ Ὁρθόδοξος Οἰκουμενισμὸς τοῦ π. Ἰουστίνου εἶναι ἐκεῖνος πὺν προσκαλεῖ τοὺς ἑτεροδόξους νὰ ἐπιστρέψουν στὸ «πατρικὸ τους σπίτι», στὴν μοναδικὴ καθολικότητα τῆς κοινωνίας τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, πὺν εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνος πὺν ἀναπτύσσεται στὰ βιβλία πὺν πρωτοεκδόθηκαν στὴν Ἑλλάδα τὴν δεκαετία τοῦ '70 ὡς προβολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας σὲ καιρὸ Οἰκουμενισμοῦ, ὡς ἀντίσταση στὸν συγκρητισμὸ πὺν φανερῶνει ἡ ἔννοια τῆς *περιεκτικότητας* (comprehensiveness) τοῦ οἰκουμενιστικοῦ ὁράματος.

(*) Περιοδ. «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος», ἀριθμ. 49/2024, περίοδος Β', σελ. 191-196. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Περιοδ. «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος», ἀριθμ. 5/1980, σελ. 45-46.